

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY OCHRONY PRACY

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI CENTRALNEGO INSTYTUTU OCHRONY PRACY

DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY”

Rocznik 1

MAJ — CZERWIEC — WARSZAWA — 1951

Nr 4-5

OCHRONA PRACY — DZIAŁ OGÓLNY

- 81* 331.86 (04) T2-4/5. 51
Salmont A. dr.: **Nauczanie bezpieczeństwa**. „L'enseignement de la sécurité“, P A C T, Bruksela, półkwart. Nr. 3, czer., 50, s. 200; A4, 6 str., 2 tab. — Autor wykazuje konieczność, z punktu widzenia ekonomicznego, społecznego i przede wszystkim humanitarnego, natychmiastowej akcji wychowawczej w dziedzinie bezpieczeństwa. Jako podstawę tej akcji uważa naukę bezpieczeństwa, która winna być przedmiotem obowiązkowym, wykładanym na wszystkich poziomach: od szkoły podstawowej do uniwersytetu. Następnie autor analizuje inne metody wychowawcze, a mianowicie: szkolenie i udoskonalanie pracowników na terenie zakładów pracy przez majstrów i personel kierowniczy, przyzwyczajanie pracowników do stałej dyscypliny bezpieczeństwa i wreszcie popularyzację zagadnień z tej dziedziny. W zakończeniu autor podaje warunki, jakim winni odpowiadać wychowawcy i wykładowcy.
- 82* 613:614 (04) T2-4/5. 51
Paluch E. dr. prof.: **Dotychczasowy stan i potrzeby w zakresie rozwoju higieny w Polsce**. Z d r o w i e P u b l., W-wa, dwumieś., tom 67, Nr 1, styc. — luty, 51, s. 22; B5, 30 str. — Artykuł składający się z 10-ciu rozdziałów, został opracowany w ramach Podsekcji Higieny i Organizacji Służby Zdrowia na Pierwszy Kongres Nauki Polskiej. Tezy w nim zawarte stwierdzają, że rozwój higieny w Polsce nie dotrzymał kroku postępom innych gałęzi nauk lekarskich. Wymaga ona w związku z tym gruntownej przebudowy w kierunku tworzenia instytutów higieny lub zespołów katedr, powiązania z praktyką i z terenem, oparcia prac badawczych na metodyce marksizmu-leninizmu, powołania centralnego ciała naukowego koordynacyjnego, szkolenia kadr kierowniczych przez zakł. higieny. Referat określa również zadania Zakł. Higieny A. M., które polegałyby przede wszystkim na kształceniu lekarzy praktyków.
- 83* 613.1:613.646 (04) T2-4/5. 51
Nikogosjan W. A. prof.: **Nowa metoda badania klimatu z punktu widzenia higieny**. „Nowy metod gigijeniceskowo izuczenija klimata“. G i g i e n a i S a n i t., mieś., Nr 2, luty 51, s. 16; B5, 4 str. — Projekt analitycznej metody badań klimatu był złożony w dn. 3.2.45 na wszechzwiązkowej konferencji w Instytucie Społecznej i Komunalnej Higieny Akademii nauk medycznych ZSRR. Miał on na celu wytyczyć nową drogę przy analizie bezpośredniego wpływu klimatu na organizm, to znaczy na zdrowie i samopoczucie człowieka. Autor opisuje badania nad klimatem z punktu widzenia higieny przeprowadzone w miejscowości Kiszew. Najciekawszą i najważniejszą sprawą z tych doświadczeń jest dla lekarza ujęcie zagadnień klimatu z punktu widzenia jego bezpośredniego wpływu na organizm człowieka. Na podstawie zebranego w ciągu 4 lat materiału — w dalszym ciągu przeprowadza się badania przy jakich zmianach klimatycznych regulująca czynność organizmu staje się niedostateczną.
- 84* 331.822:371.71:613.6 T2-4/5. 51
Chocianow Ł. K. Prof.: **Higiena Pracy uczniów szkół zawodowych i uczestników fabrycznego zakładowego szkolenia**. „Gigijena Truda Remieślniczych ucziliszcz i fabryczno-zawodskowo obuczenija“. Moskwa, Trud-rezervizdat, 1949; D, B5, 77 str., 23 rys. — Popularna książeczka o higienie pracy młodocianych pracowników, zarówno w szkołach zawodowych, jak i w czasie nauki przy rzemieślniczych i fabrycznych warsztatach. Zawiera nie tylko teoretyczne rozważania, ale i szereg praktycznych wskazówek. Pierwszy rozdział zawiera opis anatomicznych i fizjologicznych odrębności młodocianego ustroju. Nadaje się jako podręcznik dla szkół zawodowych, a także dla majstrów, mających w czasie nauki udzielać młodzieży praktycznych wskazówek.
- 85* 331.822/3:613.6:614.8:658.2 T2-4/5. 51
Bleichert W.: **Bezpieczeństwo i higiena w warsztacie pracy**. „Betriebsschutz“. Wilhelm Ernst & Sohn. — Po wstępnym komentarzu wyjaśniającym istotny sens zagadnienia bezpieczeństwa pracy, poruszone zostały kolejno różne elementy wchodzące w zakres bezpieczeństwa pracy, a mianowicie: organizacja bezpieczeństwa; konstrukcja budynków; zagadnienia transportu; porządek w zakładzie przemysłowym; ochrona indywidualna. Następnie wymienione zostały rozmaite instancje urzędowe, których obowiązkiem jest wkraczać we wszystkie kwestie, dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa pracy; wreszcie broszura podaje książki i czasopisma poświęcone problemowi bezpieczeństwa. Skomentowane zostały również podstawy prawnego problemu bezpieczeństwa. Jeden obszerny rozdział dotyczy higieny pracy, drugi zaś rozdział poświęcony został kwestii materialnej ochrony maszyn i narzędzi. Broszurę zamyka rozdział specjalny, w którym omówione zostały niebezpieczeństwa, grożące ze strony używanych materiałów, promieniowanie i elektryczność; wreszcie przedmiotem rozważań jest również problem ochrony przeciwpożarowej. (wg PACT Nr 5, 1950 — tłumaczenie tej pracy jest w bibl. CIOP).
- 86 613.632:614.8-027:542.1 (04) T2-4/5. 51
Sweely S. **Przegląd metod zachowania bezpieczeństwa pracy w laboratorium**. „A Digest of Laboratory Safety Practices“. C h e m i c. a. E n g n g N e w s,

26 grud. 49, s. 3861. — Metody zabezpieczenia przed wypadkami, stosowane obecnie w dziewięciu laboratoriach przy zakładach rafinacji ropy naftowej, produkcji różnych chemikali, jedwabiu sztucznego oraz w laboratoriach prowadzących badania naukowe. Autor interesują szczególnie zagadnienia ogólne bezpieczeństwa pracy, związane z manipulowaniem urządzeniami laboratoryjnymi, (niezależnie od sprawy stosowania sprzętu ochrony osobistej), bezpiecznego używania odczynników, pierwszej pomocy i zapobiegania pożarom. Autor wymienia sposoby, jakie trzeba zastosować przy bezpiecznym obchodzeniu się ze szkłem. Podano tu też interesujące propozycje dotyczące użytkowania naczyń pod ciśnieniem, aparatów destylacyjnych, wytwarzających próżnię i innego sprzętu laboratoryjnego (wg Chr. Sécurité ind. nr 3, 1950).

87* 331.822/3:69 T2-4/5. 51

Zołotnickij N. B. docent-kand. nauk techn.: **Technika bezpieczeństwa w budownictwie**. „Техника Безопасности в строительстве“. *Па́н ст в о в е* *В ы д а в н и ц т в а* *Б у д о в л а н е*, Moskwa—Leningrad, 1949; D, B5, 213, str., 133 rys. — Praca opisuje wyczerpująco zagadnienie bezpieczeństwa i ochrony pracy w budownictwie. Podaje opis wszystkich stanowisk roboczych w budownictwie z punktu widzenia ochrony oraz higieny pracy. Praca oparta na b. obszernej literaturze fachowej. Książka przydatna dla wszystkich zajmujących się ochroną pracy.

88 613.633:621.74 (73) T2-4/5. 51

Renes L. E.: **Warunki pracy w odlewni**. „Environmental Aspects of the Foundry Study“. *I n d u s t r. H y g i e n e N e w s l e t t e r*, paźdź. 49, s. 10. — Tymczasowe sprawozdanie z wyniku studiów nad pyłem przeprowadzonych w hucie w stanie Illinois, U. S. A., dokonanych przez wydział higieny przemysłowej stanu Illinois. Raport podaje, że 40 do 70% wszystkich badanych cząstek pyłu miało średnicę mniejszą od 1 mikrona, a 85 do 95% było mniejsze od trzech mikronów. Stwierdzenie tego faktu ma wielkie znaczenie, gdyż wielu specjalistów w dziedzinie higieny przemysłowej jest zdania, iż cząsteczki mniejsze od 3 mikronów są jedynie niebezpieczne. Współczynnik koncentracji pyłu zawieszzonego w atmosferze pomieszczeń, gdzie odbywa się odlewanie, spuszczenie metalu i przygotowywanie rdzeni, był tak niski, że można uważać je za nieszkodliwe. Streszczenie artykułu w bibliotece C. I. O. P. (wg Chr. Sécurité ind nr 3, 1950).

89 613.632:614.8-027:66 (04) T2-4/5. 51

Bourdon M.: **Niebezpieczeństwa zawodowe w przedsiębiorstwach chemicznych**. „Les risques professionnels dans les entreprises chimiques“. *L'U s i n e n o u v.* 10 list., 49, s. 25. — Nie należy obecnie uważać przemysłu chemicznego za jeden z najbardziej niebezpiecznych, ponieważ dokonano w nim ulepszeń w dziedzinie urządzeń wentylacyjnych, ochrony przed wdychnaniem pyłów i operacji wewnątrz naczyń zamkniętych. Wśród ogólnych niebezpieczeństw, jakie istnieją w przemyśle chemicznym, należy rozróżnić niebezpieczeństwo właściwe każdemu przemysłowi — np. gro-

zące ze strony maszyn, transmisji, przyrządów do podnoszenia, elektryczności itp. — od niebezpieczeństw specyficznych dla przemysłu chemicznego, takich, jak pożary, wybuchy, oparzenia powodowane przez produkty żrące itp. Istnieje obecnie wiele sposobów zabezpieczenia się, a rozmaite instytucje starają się poznać te sposoby i ulepszyć je (wg Chr. Sécurité ind, nr 3, 1950). Streszczenie artykułu znajduje się w bibliotece C. I. O. P.

90 331.823:351.83:614.8:627.3 T2-4/5. 51

Bezpieczeństwo pracy dokerów. „Le sécurité du travail des dockers. „Międzynarodowe Biuro Pracy, Paryż. „E t u d e s e t D o c u m e n t s“ nr 10, Seria F bis.; D. — Broszura zawiera trzy części: Część pierwsza: „Bezpieczeństwo pracy dokerów“, daje klasyfikację głównych niebezpieczeństw według miejsca pracy, rodzaju przenoszonych przedmiotów lub materiałów i rozpatruje: ogólne warunki bezpieczeństwa urządzeń do podnoszenia i do transportu, kwestie dostępu do miejsca pracy, załadowywanie i wyładowywanie ciężarów. Część druga: „Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa pracy dokerów“, daje z jednej strony tekst konwencji numer 32, ustanowionej przez Międzynarodowe Biuro Pracy, zawierające „ochronę przeciw wypadkom przy pracy robotników zatrudnionych przy załadunku i wyładunku statków“, z drugiej strony wyciągi z przepisów różnych państw, dotyczących tych samych kwestii (Niemcy, Australia, Chile, Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Szwecja). Część trzecia zawiera bibliografię. (wg Travail et Sécurité nr 2, 1950).

91 331.823:614.8:63 T2-4/5. 51

Bezpieczeństwo w gospodarstwie rolnym. „Safety on the farm“. California Farm Bureau Federation, Berkeley 4, Kalifornia 1949; D, 42, str. — Pierwsza część omawia odpowiedzialność prawną rolników w zakresie zapobiegania i wynagradzania szkód powstałych wskutek wypadków w rolnictwie U. S. A. Broszura omawia szczegółowo wypadki, związane z narzędziami, maszynami rolniczymi, transportem, powodowane przez zwierzęta, wypadki z drabinami i platformami, z podnoszeniem i przenoszeniem ładunków, zachodzące w budynkach rolniczych, powodowane przez elektryczność, omawia zapobieganie pożarom i walkę z ogniem, produkty chemiczne używane w rolnictwie oraz zabiegi pierwszej pomocy. Broszurę tę można uważać za vademecum bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym. (wg Chr. Sécurité ind nr 2, 1950).

92 331.823:621.793 T2-4/5. 51

Zbiór przepisów dotyczących dobrego wykonania metalizacji za pomocą pistoletu tlenowo-acetylenowego. „Code de bonne pratique de métallisation au pistolet oxy-acétylénique“. *I n s t. B e l g e d e l a S o u d u r e*. Nr. 1, 1950, s. 42. — Jest to publikacją zawierającą zbiór przepisów opracowanych staraniem Komisji Przemysłu Tlenowo-Acetylenowego na zlecenie „Federation des Industries des Fabrications Metalliques“. Kodeks ten podaje kolejno: podstawowe zasady procesów metalizacji, przygotowanie powierzchni, materiały stosowane przy metalizowaniu, sposoby prze-

prowadzenia metalizacji, technikę polerowania warstw nametalizowanych, technikę namulania (wypełniania ubytków w warstwach metalizowanych), kontrolę metalizowania (grubość odłożonej warstwy, kontrola spoistości odłożonego cynku), jak również malowanie po zakończonej metalizacji. (wg PACT nr 5, 1950).

93* 614.825:621.31 (04) T2-4/5. 51

Karasiński Z., inż.: **Zerowanie jako zabezpieczenie przed porażeniem elektrycznym.** W i a d. e l e k t r o t. Nr 1/2/3, 1950, s. 14; A4, 4 str., 6 rys. — Autor omawia zasady zerowania i zakres jego stosowania. Podaje również warunki, jakim powinno odpowiadać zerowanie i sposoby badania jego skuteczności. Artykuł ujęty popularnie, ilustrowany schematami połączeń. Wobec braku literatury na ten temat, praca bardzo pożyteczna, tym bardziej, że nieumiejętnie wykonane zerowanie grozi dużym niebezpieczeństwem.

94* 679.5:543.81 T2-4/5. 51

Akselrod R. S., Genkina K. J., Judieljowicz: **Szybka metoda oznaczania wilgoci w masach plastycznych.** „Bystryj metod opriedielenija włagi w plasticzeskich masach“. Z a w o d. Ł a b., Nr 1, styc. 50, s. 112; B5, 0,6 str., 1 tabl. — Opis metody Kulmana stosowanej przy oznaczaniu wilgoci w masach plastycznych: Metoda ta polega na ogrzewaniu badanej substancji w oleju roślinnym w tyglu metalowym w temp. 165° C przez 3 min. i obliczeniu zawartości wilgoci z różnicy wagi. W/w. metoda jest prosta, nie potrzebuje bowiem użycia do analizy specjalnych produktów, a przy tym jest szybka i dokładna.

CHOROBY ZAWODOWE

95* 613.633:616.24 T2-4/5. 51

Wigdorczyk N. A. Prof.: **Pylica i krzemica.** „Pneumokonioz i silikoz“ G i g i j e n a i S a n i t. Nr 1, 1951, s. 20; B5, 5 str. — Autor daje definicję pylicy i w stosunku do niej rozważa czy istnieją pylice poza krzemowe. Artykuł traktowany jest jako dyskusyjny i powinien wzbudzić zainteresowanie higienistów pracy.

96* 613.633:616.24:666.94 (04) T2-4/5. 51

Tarnopolskij M. M. i inni: **W sprawie pylicy przy wdychaniu pyłu cementowego.** „K woprosu o pneumokoniozie pri wdychanii cementnoj pyli“. G i g i j e n a i S a n i t. Nr 1, 1951, s. 26; B5, 3, 4 str. — Opis wyników klinicznych badań robotników cementowni, przeprowadzonych w celu ustalenia czy i w jakim stopniu wdychanie pyłu cementowego w różnych oddziałach cementowni powoduje pylicę płuc oraz czy pył cementowy sprzyja rozwojowi gruźlicy.

97* 613.632.4:616-099:549.5 T2-4/5. 51

Raymond V. Valland A.: **Tlenek węgla i zatrucia nim wywołane.** „L'oxyde de carbone et l'oxycarbonisme“. Paryż, 1949, I n s t. N a t. d e S é c u r i t é; D, A5, 367, str., 50 rys., 22 tabl., 350 poz. bibl. — Źródłowe monograficzne opracowanie szkodliwości tlenku węgla, oparte na wszechstronnym zbadaniu problemu. Omawia kolejno: właściwości fizyczne i chemiczne tlenku węgla, jego właściwości toksyczne, zatrucia ostre i chroniczne, metody oznaczania zawartości CO

w powietrzu i w płynach ustrojowych, środki zapobiegania zatruciom oraz ratownictwo zatrutych. Autor ustala granice zawartości CO w powietrzu na 100 części (O w 1.000.000 częściach powietrza, a jako zasady postępowania przy zatruciach ostrych podaje: szybkie zastosowanie sztucznego oddychania możliwie przy użyciu odpowiednich aparatów — następnie leczenie tlenem z CO₂ oraz stosowanie środków pobudzających. Zatrucia chroniczne autor określa jako podlegające dyskusji. Zawartość do 0,60 cm³ % we krwi lub nawet 0,80 cm³% określa zarówno jako normalne jak i patologiczne, zależnie od warunków, czasu działania i cech osobistych. Metody zapobiegania zatruciom to: wentylacja, hermetyzacja, sprzęt ochrony osobistej, sprzęt ratowniczy, a poza tym właściwa organizacja pracy, instruowanie pracowników, organizacja pierwszej pomocy. Książka jest pożyteczna dla tych, którzy chcą poznać całokształt zagadnienia tlenku węgla — przeznaczona dla lekarzy i inżynierów.

98 613.62:616.5:668 481 T2-4/5. 51

Raymond V. i Poli P.: **Choroby skórne spowodowane terpentyną.** „Dermatose dues à l'essence de térébenthine“, A r c h. M a l. P r o f e s., t. 10, Nr 4, 1949; s. 365. — Autorzy podają opis schorzeń skórnych powstających wskutek styczności z terpentyną. Chodzi o pewien gatunek terpentyny szwedzkiej, będącej produktem destylacji pewnych gatunków drzew żywicznych. Terpentyna francuska jest produktem destylacji żywicy sosny „Pinus Pinaster“ i nie wywołuje szkodliwych efektów na skórze. Dowody toksyczności terpentyny szwedzkiej zostały ustalone na podstawie prób reagowania na nią skóry ludzkiej (wg. PACT nr 1, 1950).

99 613.63:617.75:661.4 (04) T2-4/5. 51

A. Ross Smith: **Zanik nerwu wzrokowego po narażeniu na działanie czterochlorku węgla.** „Optic Atrophy Following Exposure to Carbon Tetrachloride“. N. Y, S t a t e D e p a r t a m e n t o f L a b o r M o n t h l y R e v i e w, t. 29, Nr 10, 1950. — Opis trzech przypadków zaniku nerwu wzrokowego u pracowników narażonych na działanie CCl₄ w rozmaitych gałęziach przemysłu. W pierwszym z nich ogólne objawy zatrucia CCl₄ poprzedziły zaburzenia wzroku wywołane zapyleniem obustronnym nerwu wzrokowego. W drugim przypadku narażenie na działanie CCl₄ było widoczne, mimo braku innych objawów zatrucia za wyjątkiem zmian w nerwie wzrokowym pod postacią gałkowego zapalenia nerwów. U trzeciego osobnika anamneza cō do narażenia na działanie CCl₄ jest mniej uchwytana. We wszystkich jednak przypadkach ludzie ci byli narażeni na dość znaczne ilości CCl₄, a inne czynniki etiologiczne, powodujące zmiany w nerwie wzrokowym mimo bardzo starannego badania nie zostały wykryte (jak ogniska zapalne w zębach, zatokach, migdałkach, kiła itd.). Autorka przytacza piśmiennictwo i podkreśla, że tolerancja i odczyn ustroju na działanie CCl₄ mogą być indywidualne; w przytoczonych przypadkach działanie CCl₄ wyraziło się uszkodzeniem nerwu wzrokowego.

100 613.632.4:616-057:616-085: 668.735.1 (4) T2-4/5. 51

Duvoir, Derobert i Gaultier: **Leczenie toksycznych „agranulocytoz“ a w szczególności benzolowych.** „Trai-

tement des agranulocytoses toxiques en particulier benzoliques. *Arch. Mal. Profes.* 1949, s. 5.— Badanie eksperymentalne i kliniczne leczenia za pomocą metioniny, cystyny, penicyliny i kwasu foliowego ciężkich zatruc benzolem. Autorzy podkreślają doskonałe działanie penicyliny. (wg PACT nr 1, 1950).

SZKODLIWOŚCI CHEMICZNE

101* 613.632:613.84:612 T2-4/5. 51

Kadłubowski R.: (Zakł. Patol. Ogóln. Akad. Med. w Łodzi). **O wpływie wyciągów tytoniu na żerność leukocytów u palaczy tytoniu i u osób niepalących.** *Pol. Tyg. Lekarski* Nr 47/48, 1950, s. 1654; A₄, 4 str., 4 tab., 29 poz. bibl. — Autor zwraca uwagę na specjalną szkodliwość palenia przy wykonywaniu prac w przemyśle metalowym, w kopalniach, gazowniach, kuźniach, garażach, laboratoriach chemicznych, a to ze względu na wydzielający się tam tlenek węgla. Poziom zaś tego gazu we krwi jest wyższy u pracowników palących tytoń. Praktyczna wartość pracy polega na tym, że nawołuje do zakazu palenia przy wymienionych rodzajach pracy.

102* 613.632.664.86 (04) T2-4/5. 51

Trzeciński W. (Zakład Fermentacji roślin S. G. G. W.—Warszawa). **Fermentacja tytoniu.** *Przemysł Rolny i Spożywczy* Nr 9, 1950, s. 233; A₄, 5,5 str., 4 tab., 6 poz. bibl. — Dokładny opis fermentacji tytoniu. Wskazuje na higienię pracy momenty i czynniki wpływające szkodliwie na stan zdrowia pracowników przemysłu tytoniowego.

103* 613.63:628.52:620.1:691.546.49 (04) T2-4/5. 51

Jaworskaja S. F. (Z Centr. Laboratorium naukowo-badawczego higieny i epidemiologii Min. Komunikacji ZSRR). **Porównawcza ocena niektórych materiałów budowlanych i technicznych pod względem przepuszczalności ich i adsorpcji na pary rtęci.** „Sprawdzielną oceną niektórych stroitielnych i technicznych materiałów po ich pronicajemosti i adsorpcji parow rtuti. *Gigijena i Sanit.* Nr 11, 1950, s. 22; B₅, 6 str., 6 tab. — Doświadczenia wykazały, że wpływ par rtęci na różne materiały budowlane pozostaje głównie w zależności od ich powierzchni i formy por. Natomiast na pochłanianie rtęci przez tkaniny ma niewątpliwie wpływ barwa materiału oraz właściwości używanych włókien. Dla zmniejszenia stopnia przepuszczalności par rtęci celowe jest przesycanie porowatych materiałów smołą lub smarami bitumicznymi. Podane wyniki badań mogą mieć duże znaczenie praktyczne przy wyborze materiałów budowlanych na podłogi, ściany i meble w pomieszczeniach pracy, a także odzieży roboczej przy wszelkich pracach z rtęcią.

104* 613.632:621.327.43:546.45 T2-4/5. 51

Génard J.: **Czy fabrykacja i obchodzenie się z lampami fluoryzującymi przedstawia jakieś niebezpieczeństwo?** „La fabrication et la manipulation des tubes fluorescents d'éclairage présentent — elles du danger?“ *PACT*, Nr 3, czer. 50, s. 221; A₄, 7 str., 28 poz. bibl.— W formie usystematyzowanego i podzielonego na poszczególne działy artykułu — autor omawia szczegółowo zagrożenie szkodliwości lamp fluoryzujących —

ze względu na zawartość berylu w proszku fluoryzującym. Analizując tę sprawę z następujących punktów widzenia 1. ogólnego, 2. fizyko-chemicznego i 3. lekarskiego — artykuł obala nieuzasadnione poglądy, przypisujące parom berylu z lamp własności toksyczne. Nie stwierdzono w żadnym z krajów używających od lat tego typu oświetlenia ani jednego wypadku zatrucia. Nieistotne są również obawy zatrucia miejscowego przy skałczeniu odłamkami lampy, wskazane są jednakże pewne środki ostrożności przy masowym niszczeniu starych rur. Dane powyższe oparte są na sprawozdaniach specjalnych komisji badawczych we Francji, Belgii, St. Zjednoczonych i Szwecji, jak również literaturze radzieckiej, niemieckiej i in. Artykuł jest instruktywny ze względu na możliwość powstania i u nas tego problemu w związku ze wzrastającym użyciem oświetlenia fluoryzującego.

TECHNIKA SANITARNA

105* 613.7:628.4 (04) T2-4/5. 51

Proszin P. I.: **O sposobach walki z zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego Moskwy.** „O mierach borby s zagraznieniem atmosfiernowo wozducha Moskwy“. *Gigijena i Sanit.*, Nr 1, 1951, s. 13; B₅, 2,5 str. — Autor podaje w ogólnym zarysie zarządzenia i środki stosowane przy zwalczaniu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego Moskwy. Najważniejsze z nich są: 1. Wyposażenie wszystkich central energetycznych, stanowiących jedno z głównych źródeł zanieczyszczenia, w filtry i multicyklony (współczynnik sprawności ponad 90%) oraz przejście na wolne usuwanie popiołu. 2. Wyposażenie 20 fabryk moskiewskich w urządzenia do chwywania gazów, popiołu i dymów. 3. Wprowadzenie urządzeń do chwywania popiołu we wszystkich przedsiębiorstwach, spalających ponad 10 ton paliwa na dobę. Zastosowanie powyższych środków doprowadziło do zamniejszenia o 30% stężenia pyłu w powietrzu Moskwy.

106 613.633:621.319:628.511:677 (04) T2-4/5. 51

Whirter C. Mc.: **Elektrostatyczne odpylanie powietrza w przemyśle włókienniczym.** „Electrostatic air cleaning in the textile industry“. *Elektr. Engng.* Nr 9, wrześ. 49, s. 783; 4 str., 6 rys. — Zasady i opis instalacji elektrostatycznej do odpylania powietrza. Kilka szczegółów dot. konstrukcji i funkcjonowania tej instalacji. Stosowanie napięcia: 13.000 i 6.000 volt. Zastosowanie w fabrykach włókienniczych. Zalety tego systemu i wpływ odpylania powietrza na zdrowie robotników (wg PACT nr 4, 1950).

107* 628.515:663.63:546.16 (04) T2-4/5. 51

Mojsiejew S. W.: **Eksperymentalne badanie nad oczyszczaniem wody od fluoru.** „Eksperymentalnyje issledowanije po oczistkie wody od flora“. *Gigijena i Sanit.* Nr 1, stycz. 51, s. 49; B₅, 2 str., 1 tab. — Ze wszystkich sposobów oczyszczenia wody do picia od związków fluoru, najbardziej dodatnie wyniki otrzymano na drodze koagulacji za pomocą siarczanu glinu. Autor podaje szczegółowo wyniki prób i doświadczeń, jakie były prowadzone nad oczyszczaniem wody. Najważniejsze czynniki mające wpływ na jej oczyszczanie są następujące: 1. odpowiednia ilość

substancji koagulującej. 2. określona wielkość pH wody, która waha się w bardzo wąskich granicach. Dla wody rzecznej i wody pobranej ze studni artezyjskiej pH winno wynosić 8,4. W temp. niższej od 15° C — optymalna ilość siarczynu glinu wynosi 40 mg/litr. Metoda ta daje wyniki dodatnie tylko wtedy, gdy w oczyszczonej wodzie przed koagulacją ilość fluoru nie przekracza 5 mg/l.

108* 628.1:663.63:546.76:576.8 T2-4/5. 51

Gruszko J. M. (Instytut Medyczny w Irkucku). **Trujące działanie sześciowartościowego chromu na mikroorganizmy.** „Toksyczności diejstwijsze szestiwalentnowo chroma na mikroorganizmy“. *G i g i j e n a i S a n i t.* Nr 2, 1950, s. 17; B₅, 3 str., 3 rys., 2 tab. — Autor opisuje przebieg doświadczeń, jakie były przeprowadzone nad działaniem soli sześciowartościowego chromu na rozmnażanie się i obumieranie bakterii, znajdujących się w wodach ściekowych, a mających wielkie znaczenie dla samooczyszczania tych wód. Osiągnięte rezultaty powinny być wykorzystane przez Wodociągi Miejskie, w celu niedopuszczenia do całkowitej sterylizacji mikroorganizmów, znajdujących się na powierzchni filtrów, które służą do oczyszczania wody.

109* 613.632.4:628.512:661.9 T2-4/5. 51

Martyniak W. Z. i Lifszyc M. J.: **Sanitarно-higieniczna ocena gazu ziemnego Daszawy.** „Sanitarно-gigieničeskaja ocenka prirodnowo gaza z Daszawy“. *G i g i j e n a i S a n i t.* Nr 1, 1950, s. 9; B₅, 2 tab., 1 poz. bibl. — Wyniki badań stopnia zanieczyszczenia tlenkiem i dwutlenkiem węgla pomieszczeń, w których jest spalany gaz ziemny. Wpływ spalania na temperaturę i wilgotność powietrza w tych pomieszczeniach. Wartość pracy polega na praktycznych wnioskach ważnych dla ludzi, korzystających z instalacji gazu ziemnego.

110* 614.449:621.56:661.97 T2-4/5. 51

Borisow S. N.: **Deratyzacja komór chłodniczych dwutlenkiem węgla.** „Dieratizacija chłodilnych kamier uglekistym gazom“. *G i g i j e n a i S a n i t.*, miesięc, Nr 1, stycz. 51, s. 53; B₅, 1,5 str. — Jednym z najbardziej skutecznych sposobów deratyzacji chemicznej jest stosowanie dwutlenku węgla. Artykuł zawiera opis doświadczeń przeprowadzonych w komorach chłodniczych. Deratyzacja dwutlenkiem węgla może być zalecona dla drobiu, mięsa i produktów konserwowanych. Gazowanie komór chłodniczych dwutlenkiem węgla w ilości 500 g/m³, po uprzedniej hermetyzacji, daje dobre wyniki. Deratyzację dwutlenkiem węgla można stosować w składach ochładzanych i nieochładzanych. Konieczne jest zachowanie środków ostrożności przez zatrudnionych przy deratyzacji. Deratyzacja dwutlenkiem węgla jest tania i łatwa do przeprowadzenia.

111* 628.5:661.249:545:665.5 T2-4/5. 51

Strom D. A.: **Oznaczanie siarkowodoru w nafcie i produktach naftowych.** „Opriedielenije sierowodoroda w nieftjach i nieftieproduktach“. *Z a w o d. Ł a b.*, Nr 1, stycz. 50, s. 112; B₅, 0,7 str., 1 tab. — Dla obliczenia użytych odczynników przy przeróbce ropy, bogatej w związki siarkowe oraz uzyskania

z niej produktów handlowych, należy znać dokładnie zawartość siarkowodoru. Autor podaje nowy sposób oznaczania H₂S przy pomocy miareczkowania. Wydzielający się siarkowodor jest absorbowany przy pomocy roztworu węglanu sodu, a następnie tworzący się hydrosulfit sodu zostaje odmiareczkowany przy użyciu jodu. Zastosowanie tej metody pozwala w nafcie i produktach naftowych oznaczyć wyłącznie H₂S, podczas gdy stara metoda była mniej dokładna, choćby ze względu na niemożność całkowitego usunięcia merkaptanów. Opisana metoda z uwagi na swą dokładność powinna znaleźć zastosowanie w polskim przemyśle naftowym.

112* 628.512:661.249:545.8 T2-4/5. 51

Kozłajewa T. N.: **Fotokolometryczne oznaczanie małych ilości bezwodnika siarkowego w powietrzu.** *P r z e m. c h e m.*, Nr 10, październik, 50, s. 607; A₁, 3 str., 6 tab., 7 poz. bibl. — Tłumaczenie artykułu T. N. Kozłajewej zamieszczonego w *n. Anal. Chimii*, t. 4, nr 2, 1949. Autorka podaje warunki, pozwalające zastosować znaną jakościową reakcję SO₂ na kwaśny odczynnik fuksynowo-formaldehadowy dla ilościowego oznaczenia SO₂ w powietrzu. Dokładny opis metody pozwoli pracownikom badającym zanieczyszczenie powietrza na zastosowanie jej w naszych laboratoriach.

113* 628.517:678.02 (04) T2-4/5. 51

Descans L., inż.: **Amortyzatory drgań i vibro-gumy.** „Amortisseurs de vibrations et Vibro-gomme“, *T e c h n. W e t e n s c h a p. T i j d s c h r.*, Antwerpia, Nr 11, list. 49. — Po przypomnieniu właściwości kauczuku i po ogólnym opisie przebiegu próbnych doświadczeń umożliwiających ustalenie mechanicznych i innych charakterystyk kauczuku — autor bada warunki jego zastosowań w urządzeniach amortyzujących drgania. Bardziej szczegółowo rozważa autor wyroby z kauczuku, przylegające do szczeł metalowych, nadając tym wyrobom — nazywanym w Niemczech „Schwingmetall“ nową nazwę — „Vibro-gumy“. (wg PACT, nr 1, 1950).

114 628.517 (04) T2-4/5 51

Eliminatory drgań. „Equiflex. Moutinges Vibration Eliminators“. *M a c h i n. L l y o d*, Nr 26 A, grudź. 48, s. 69; 4 str., 4 rys. — Ilustrowany opis nowego urządzenia konstrukcji angielskiej służącego do usuwania drgań (wibracji). Aparaty te budowane są dla obciążeń od 500 g do ok. 16 kg. i używane są przy kompresorach powietrza, przyrządach do przewietrzania, transformatorach itd. (wg PACT, nr 1, 1950).

115 628.9:655 T2-4/5 51

Sztuczne oświetlenie w przemyśle drukarskim (arkusze instrukcyjne). „Artificial Lighting in the Printing Industry“. Commonwealth of Australia, Department of Labour and National Service, Industrial Welfare Division. 1949; D. — Publikacja niniejsza zaleca metody oświetlenia, jakie należy stosować w przemyśle drukarskim, ustala normy oświetlenia i przytacza przykłady oświetlenia właściwego dla wielu prac w drukarni. Całość zawiera 44 kartki obejmujące pięć grup: A. składanie, linotypy, monotypy, korekta od-

bitek próbnych i typografia, B. litografia i maszyny dla druku offsetowego, C. Fotograwiura, stereotypia i elektrotypia, D. oprawianie druków, oraz E. wyrób opraw kartonowych i pudełek. Publikacja zawiera fotografie i rysunki. (wg Ch. Sécurité ind., nr 2, 1950).

GÓRNICTWO

116 614.8:622.233;622.8 (04) T2-4/5. 51

Willett H. L.: **Mechanizacja kopalni z punktu widzenia bezpieczeństwa.** „Mining Mechanisation from the Safety Viewpoint“. *Iron Coal Tr. Rev.*, 14 paźdź. 49, s. 885. — Autor omawia obsunięcie się ściany na przodkach w kopalniach, wypadki związane z urządzeniami mechanicznymi, z dźwigami kopalnianymi, lokomotywami, wydzielaniem się gazu i pneumatycznym zasypywaniem chodników. Artykuł zawiera dane statystyczne wskazujące na zwiększenie bezpieczeństwa przy zmechanizowaniu prac w kopalni. Obszerne streszczenie artykułu znajduje się w bibliotece CIOP. (wg Chr. Sécurité ind., nr 2, 1950).

117 614.8:622.233:622.8 (04) T2-4/5. 51

Daniell E. J.: **Maszyny kopalniane do wydobywania węgla a bezpieczeństwo.** „Coal getting machines and safety“. *Coll. overs. suppl.* grud. 49, s. 17. — Artykuł rozpatruje kolejno systemy osłon mechanicznych i zabezpieczenie elektryczne rozmaitych maszyn i urządzeń używanych przy wydobywaniu węgla. (wg PACT, nr 4, 1950).

118 628.511:622.4:622.233 (04) T2-4/5. 51

Chubb C. S.: **Usuwanie pyłów przy mechanicznej eksploatacji pokładów.** „Dust suppression in machine mining“. *Coll. Ober. suppl.*, grud. 49, s. 7. — Opracowanie charakteru ogólnego, opisujące praktykowane w Anglii metody usuwania drogą wtryskiwania i zwilżania wodą pyłów tworzących się w kopalniach przy stosowaniu mechanicznych metod eksploatacji pokładów, tj. metody pneumatycznej, wzbuchowej i maszynowej. (wg PACT, nr 4, 1950).

119 614.83:622.8 (07) T2-4/5. 51

Tideswell V. F.: **Zapobieganie wybuchom pyłu węglowego. Przegląd najnowszych brytyjskich doświadczeń i badań.** „Prevention of Coal Dust Explosions: A Survey of Recent British Experience and Research“. *Colliery Guard.*, 3 list. 49, s. 551. — Prace badawcze omówione w tym artykule odnoszą się do: 1) działania niezupełnej mieszaniny pyłów węgla i pyłu łupkowego, fizycznego składu pyłu łupkowego, chemicznego składu pyłu łupkowego i innych pyłów niepalnych, w tym — mieszanek soli, 2) Pyłów, które uczyniono nieprzepuszczalnymi dla wody, oraz 3) Szybkości podmuchu wywołanego przez eksplozję. Autor omawia jednocześnie kontrolę zapobiegawczą wewnątrz kopalni, jak również kwestie wynikające z odkładania się pyłu na ścianach. Obszerne streszczenie artykułu znajduje się w bibliotece CIOP (wg Chr. Sécurité ind., nr 2, 1950).

POŻARY I WYBUCHY

120* 614.84:658.283 T2-4/5. 51

Rogowski M., inż.: **Pożary w zakładach przemysłowych.** W-wa, 1947, PZUW; D, A₅, 216 str., 15 rys. — Książka omawia zagadnienia pożarowe w przemyśle (ogólne przyczyny pożarów, wady urządzeń ogrzewniczych, oświetlenie jako przyczynę pożarów, wadliwe działanie mechanizmów, braki urządzeń wentylacyjnych i wybuchy chemiczne oraz fizyczne), niebezpieczeństwo pożarów w poszczególnych zakł. przemysłowych (gazownie, elektrownie, kopalnie, węgla, przem. naftowy, ceramiczny, metalurgiczny i metalowy, elektrotechniczny, komunikacyjny, drzewny, włókienniczy, spożywczy, papierniczy, obróbki skór, kości i tłuszczów, chemiczny itp.). Porusza zagadnienie przechowywania płynów łatwopalnych, składy węgla, mater. drzewnych, warunki dla ubezpieczenia obiektów fabr. PZUW, podaje przepisy bezpieczeństwa ogniowego i obszerny wykaz literatury na w. w. temat.

121* 614.84:69 T2-4/5. 51

Sawaszyński J., inż.: **Ochrona przed pożarami w budownictwie.** W-wa, 1949, P o ż a r. S p. W y d a w n i c z a; D, A₅, 243 str., 74 rys. 30 tabl. — Książka omawia na wstępie strefy gospodarki narodowej na skutek pożarów. W swej treści zawiera istotę pożaru, podstawowe zagadnienia techniczne tzn. zmniejszenie skutków pożarów, niezbędne warunki dla akcji straży pożarnych, niebezpieczeństwa pożarowe budowli, cechy materiałów budowlanych (odporność ogniową, podział ich wg przeznaczenia, klasyfikację, charakterystykę ważniejszych mater. budowlanych itp.), elementy budowlane również wg odporności, podziału ich przeznaczenia, klasyfikację, charakterystykę itp.; rodzaje budowli i zakres stosowania rodzajów budownictwa, wewnętrzną ochronę budynków, zewnętrzną ochronę budynków, zasady ewakuacji, udostępnienie budynków dla straży pożarnych, elementy czynnej ochrony przeciw-pożarowej, planowanie przestrzenne oraz ochrona przed pożarami w czasie robót budowlanych.

122* 614.8:621.316.98:631.2 T2-4/5. 51

Centkiewicz C. inż.: **Instalacje pioruchronne w budownictwie wiejskim.** W-wa, 1947, PZUW; D, A₅, 21 str., 22 rys. — Instrukcja dotycząca budowy instalacji piorunochronnych. W treści swej omawia zasady zakładania instalacji piorunochronnych (przewód główny, krawężniki kominowe, odprowadzenie, uziemienie), szczegóły wykonania instalacji (rodzaje i grubość przewodów, sposoby łączenia przewodów, zabezpieczenia przed rdzą, rodzaje haków), zasady zakładania instalacji piorunochronnych na budynkach specjalnych (zabezpieczenie wież i kominów fabrycznych) oraz instrukcje zachowania się podczas burzy.

123 614.8:621.316.98:662.2 (04) T2-4/5. 51

Ochrona przed piorunami w fabrykach i składach materiałów wybuchowych. „Asskydd för sprängämnesfabriker och sprängämnesupplag“. *Ingeniörs — ve-*

- tenskapsakademien — IVA, Nr 3, 1949, s. 128. — Artykuł zawiera wyniki badań przeprowadzonych przez Szwedzką Akademię Nauk Stosowanych, dotyczących ochrony fabryk materiałów wybuchowych i składów tych materiałów przed piorunami. Wyniki tych badań pozwalają mniemać, że niebezpieczeństwo eksplozji w składach materiałów wybuchowych wskutek uderzenia pioruna jest mniejsze, niż można by przypuszczać. W tekście omówiono zabezpieczenia różnych rodzajów składów materiałów wybuchowych. (wg Chr. Sécurité ind., nr 3. 1950). Streszczenie artykułu w bibliotece CIOP.
- 124* 614.84:658.283 T2-4/5. 51
Kowalski Fr. inż.: **Użytkowanie i konserwacja sprzętu pożarniczego**. Warszawa, 1946, PZUW; D, A5, 56 str. — Książka podaje podstawowe zasady użytkowania i konserwacji sprzętu pożarniczego, omawia remizy i pomieszczenia sprzętu, sikawki, hydrofory, strzykacze i strzykawki, zasady obsługi i konserwacji motopomp, użytkowania węży tłocznych, wewnętrzną i zewnętrzną ochronę hydrantów oraz wodociągów, konserwację wozów i beczkwozów, samochodów pożarniczych, uzbrojenia i umundurowania, aparatów tlenowych, masek przeciwgazowych, drabin, bosaków, tłumic i wiader, płócien ratunkowych (worów, koców), sprzętu sanitarnego i oświetleniowego, środków gaśniczych oraz kontrolę i konserwację gaśnic.
- 125 614.842:537.5 (04) T2-4/5. 51
Langenberger A. inż.: **Nowy aparat do wykrywania i sygnalizowania powstałego pożaru**. „Un nouvel appareil de détection et de signalisation d'incendie“. Bull. Techn. des P. T. T. Suisse. — Opisany nowy aparat oparty został na wykorzystaniu właściwości komór jonizacyjnych. Palący się przedmiot (obiekt), z wydzielaniem lub bez wydzielania dymów, zmienia gruntownie stan fizyczny otaczającego powietrza i to nawet wtedy, gdy ilość wydzielonego ciepła jest nieznaczna. Powzięto przeto myśl rejestrowania zmniejszenia się prądu jonizacyjnego przy pomocy galwanometru, elektrometru lub też innego aparatu pomiarowego włączonego do obwodu, co umożliwia wywołanie sygnału alarmowego. (wg PACT, nr 5, 1950).
- 126 614.845.6 (04) T2-4/5. 51
Urządzenia do gaszenia ognia przez automatyczne wyrzucanie warstwy piany. „Dispositif d'extinction par projection automatique d'une couche de mousse“. Tailw a y a g e. Nr 7, luty 50. — Podczas gdy przy większości aparatów gaśniczych wykorzystuje się gaszące działanie warstwy piany CO₂ do zwalczania pożarów w składach płynów palnych — przy omawianym nowym urządzeniu gaśniczym używa się nowej substancji mechanicznie wytwarzającej emulsję z wodą w powietrzu. (wg PACT, nr 4. 1950).
- ZABEZPIECZENIA MASZYN
- 127 614.8:621.931-78 (04) T2-4/5. 51
Chamberland H. J.: **Bezpieczne operowanie piłą taśmową szybkobieżną**. „Safe Operation of High Speed Bandsaws“. Occupational Hazards, list. 49, s. 18. — Większość wypadków przy pracy na piłach taśmowych jest skutkiem zerwania się taśmy piły, wobec wadliwego jej spojenia lub też nadmiernego napięcia, niekiedy — skutkiem nieumiejętnego podawania obrabianego przedmiotu pod piłę lub braku nadzoru. Autor formułuje zalecenia, które pozwalają na uniknięcie wypadków. (wg Chr. Sécurité ind., nr 3. 1950).
- 128 614.8:621.979-78 (04) T2-4/5. 51
Nowy model bezpiecznej prasy. „Un nouveau modèle de presse de sécurité“. Machin. Lloyd. wrześ. 49, s. 66. — Opis prasy pneumatycznej zapewniającej bezpieczeństwo, model „Wandess-Lang“, używanej do wyrobu małych przedmiotów. Rozrząd („sterowanie“) opuszczania się tłoczniaka został pomyślany w taki sposób, że gdyby ręka obsługującego prasę została pochwycona między obrabiany przedmiot i matrycę — to wówczas tłoczniak przestanie się opuszczać i dzięki temu unika się zranienia ściśniętej ręki. (wg PACT nr 1, 1950).
- 129 614.8:621.979-78 (04) T2-4/5. 51
Zeller T.: **Zapobieganie wypadkom przy prasach odśrodkowych i pokrewnych**. „Unfallverhuetung an Exzenter — und verwandten Pressen“. Die Beru f s g e n o s e n s c h a f t, nr 6, paźdz. 49, s. 121. — Sumaryczna analiza 500 wypadków jakie zdarzyły się w ciągu trzech lat przy prasach odśrodkowych lub przy prasach podobnego typu. Autor omawia niektóre urządzenia dla zabezpieczenia tych pras i wykazuje, że z punktu widzenia bezpieczeństwa należy dać pierwszeństwo osłonom ruchomym przy przyrządach napędowych, wymagających manipulowania obu rękami. (wg Chr. Sécurité ind., nr 3. 1950).
- 130 614.8:621.92/7-89 (04) T2-4/5. 51
Sommerfeld E.: **Zabezpieczenie przed wypadkami przy prasach i maszynach do sztancowania i przebijania**. „Schutz gegen Unfälle an Exzenterpressen und Stanzen oder ähnlichen Maschinen durch die Gestaltung der Werkzeuge“. Werkstat. Betr. Nr 7, lip. 49, s. 250; 6 str., 33 rys. — Studium rozmaitych urządzeń w jakie można wyposażać maszyny w celu uniknięcia nieszczęśliwych wypadków. Schematy i fotografie niektórych urządzeń. (wg PACT nr 5, 1950).
- 131 614.8:621.941-78 (04) T2-4/5. 51
Mawson R.: **Zabezpieczenie prętów przesuwanych dodatkowo przy automatycznej obróbce**. „La protection des barres d'alimentation sur tours“. The Brit. Industr. Safety Nr 10, jesień 1949. — Krótki ilustrowany opis urządzenia gwarantującego skuteczną osłonę długich prętów do posuwu dodatkowego tokarek automatycznych i nieautomatycznych. W celu zapewnienia całkowitego bezpieczeństwa nie należy uruchamiać tokarki, o ile urządzenie ochronne nie znajduje się na właściwym miejscu. (wg PACT nr 5, 1950).
- 132 614.896:621:9-78 (04) T2-4/5. 51
Meyen M.: **Ochrona rąk przy maszynie do nakładania uszczelek gumowych**. „Handschutz an Deckelgummiermaschinen“. Arbeitschutz, nr 3, 1949,

s. 83. — Ilustrowany opis urządzenia ochronnego, za-
instalowanego na maszynie do uszczelniania gumą po-
krywek pudełek, składającego się z blachy ochronnej
umieszczonej przed miejscem dostępu do maszyny. Jest
ona połączona drążkiem z wyłącznikiem bezpieczeń-
stwa. Przesunięcie blachy tej o 10 mm powoduje uru-
chomienie wyłącznika i natychmiastowe zatrzymanie
się maszyny. Od czasu zainstalowania takiego urządze-
nia nie nastąpił ani jeden wypadek. (wg Chr. Sécurité
ind., nr 3, 1950). Streszczenie z tablicą znajduje
się w bibliotece CIOP.

133* 614.8:621.931-783.632 T2-4/5. 51

Winckel N. G.: **Kilka uwag o osłonach pił tarczowych.** „Quelques remarques sur la protection des scies circulaires“. PACT, Bruksela, dwumies. Nr 3, czer. 50, s. 206; A4, 3 str., 5 fot., 3 rys. — Autor analizuje wartość kaptura ochronnego piły tarczowej, podnoszącego się automatycznie. Podaje warunki jakim winien odpowiadać kaptur ochronny i porównywa je z odnośnymi przepisami Międzynarodowego Biura Pracy. Zamieszcza fotografie kaptura konstrukcji szwajcarskiej i rysunki urządzenia zabezpieczającego od zderzenia się kaptura z zębami piły. Artykuł ten nie daje żadnych nowych rozwiązań, lecz wyłącznie analizuje istniejące osłony piły tarczowej.

134 614.8-027.2:621.72:677.73 (04) T2-4/5. 51

Montgomery W. E.: **Zapobieganie wypadkom przez właściwe smarowanie.** „Preventing Accidents by Proper Lubrication“. L u b r i c. E n g n g. nr 3, czer. 49, s. 134. — Jedną z głównych przyczyn pożarów, szczególnie w fabrykach wyrobów włókienniczych, jest wadliwe smarowanie i konserwacja maszyn. Używanie właściwych olejów smarowniczych oraz składowanie ich i dokonywane w należytym sposób smarowanie pozwoliłoby na zmniejszenie liczby wypadków. Autor omawia oleje rozpuszczalne do cięcia oraz oleje nierozpuszczalne i w krótkości opisuje niebezpieczeństwa, na jakie narażeni bywają smarownicy. Następnie omawia on w dość wyczerpujący sposób znaczenie odpowiedniego smarowania lin metalowych w urządzeniach do podnoszenia. Artykuł zawiera opis wypadku zerwania liny jaki wydarzył się w 1945 roku w pewnej kopalni kanadyjskiej. Przeprowadzone badania wykazały, iż 30% wypadków zerwania liny można by uniknąć zupełnie lub częściowo, gdyby smarowanie było właściwe. Artykuł zawiera krótki spis literatury przedmiotu. (wg Chr. Sécurité ind., nr 3, 1950).

135 614.8-027.2:621.86-78 (07) T2-4/5. 51

Reppert G. H.: **Główne przyczyny wypadków przy dźwigach.** „Major Causes of Elevator Accidents“.

O c c u p a t i o n a l H a z a r d s, grud. 49; 25 str. — Badania i studia przeprowadzone przez Otis Elevator Company w wyniku 287 wypadków przy dźwigach ciężarowych i osobowych wykazały, że większość tych wypadków dałaby się uniknąć, gdyby klatki i wejścia do dźwigów i wind były należycie zabezpieczone. Przeważna część wypadków związanych z dźwigami nastąpiła w punktach dostępu. Automatyczne dźwigi spowodowały nieznacznie tylko liczbę wypadków. Autor wykazuje konieczność zaopatrzenia wszystkich wind w urządzenia bezpieczeństwa i zaleca tak osłaniać wejścia do klatek, aby nie mogły one zostać otwarte zanim kabina osiągnie poziom danej platformy. (wg Chr. Sécurité ind., nr 3, 1950).

136 614.8:690.26 (04) T2-4/5. 51

Zabezpieczenie drabin drewnianych przed zniszczeniem. „Protection des échelles en bois contre la dégradation“. N a t i o n a l S a f e t y N e w s, luty 50, s. 44. — Artykuł stara się oddzielić zwolenników zabezpieczenia drewnianych drabin drogą pokrywania ich farbą, lakierem lub emalią od tych, którzy są zdania, że drzewo nie powinno być niczym pokryte oraz podaje opinię Laboratorium Produktów Leśnych U.S.A. (Departament of Agriculture), że lepiej jest, aby drewniane drabiny w chwili ich dostarczenia, nie były niczym pokrywane, a to w celu możliwości zbadania, czy nie wykazują one jakichś braków konstrukcyjnych. Jednakże potem jest bardzo wskazane zanurzać drabiny w płynie pod nazwą „NSP“, która oznacza: „nie pacać się i mogąca być pomalowana“ (nonswelling and paintable); płyn ten składa się z trującego produktu chemicznego rozpuszczonego w lotnym rozpuszczalniku i przeszkadza późniejszemu wchłanianiu wilgoci przez drzewo. Tym rozpuszczalnikiem może być benzyna o temperaturze zapłonu wystarczająco wysokiej, by usunąć niebezpieczeństwa wypadku w chwili użycia, do której dodaje się w pewnym stosunku bardziej lotnego rozpuszczalnika takiego jak np. „fuel oil“. Po wysuszeniu drabina może być pomalowana. (wg PACT, nr 4, 1950).

137* 614.8:674.6 T2-4/5. 51

Cigielnickij B. S.: **Produkcja skrzyń.** „Proizvodstvo jaszczicznój tary“. Moskwa, 1948, P i s z c z e p r o m i z d a t; B5, 98 str., 38 rys., 12 tab. — Książka omawia rodzaje i konstrukcje skrzyń, zasady łączenia poszczególnych elementów, przebieg zmechanizowanego procesu technologicznego dotycz. przygotowania elementów, pracę na obrabiarkach, posługiwanie się narzędziami tnącymi, ogólne warunki bezpiecznej pracy, używanie gwoździ i ich umiejscowienie, zbijanie skrzyń, warunki techniczne i operacje transportowo-magazynowe.

Gwiazdki przy kolejnym numerze analiz oznaczają publikacje, które znajdują się w bibliotece CIOP.

Na żądanie mogą być wykonane za zwrotem kosztów fotokopie oryginalnych artykułów omawianych w PBOP. Zapotrzebowania należy adresować: Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej, Warszawa, ul. Ligocka 8